

5. Дорошенко А.К. Семейство Juglandaceae// Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные. – К.: Наук. думка, 1986. – С. 317-330.
6. Magic D. Hickoria a jej pestovanie v lese. – Lesnický časopis, 1958, r.4. – S. 258-314.
7. Добровольский В.И. К определению встречающихся в СССР видов гикори// Сб. научных трудов Укр НИИЛХ, вып. III. – Харьков, 1946. – С. 59-68.
8. Tyniecki W. Drzewno Hickory// Sulwan, 1897. S. 279-287.
9. Hosie R.C. Nativetrees of Canada. – 1990. – P. 138-148, 359.
10. Каппер В.Г. Об организации ежегодных систематических наблюдений над плодоношением древесных пород// Труды Гос НИИЛХа. – Л., 1930, вып. VIII. – С. 103-139.
11. Рябчук В.П., Божок В.А. Особенности плодоношения карики в условиях Украины// Лесной журнал. – 2001, № 5-6. – С. 188-191.

УДК 630*15

Доц. П.Б. Хоєцький – УкрДЛТУ;
О.О. Куликів – НПП "Сколівські Бескиди"

ДОСЛІДЖЕННЯ РИБ У БАСЕЙНІ РІКИ ОПІР

У водоймах, які знаходяться в межах НПП "Сколівські Бескиди", виявлено 14 видів риб. Найширше представлений ряд коропоподібні – 10 видів. У відловах найбільша чисельність зареєстрована карася срібlistого та гольяна.

Doc. P.B. Khoejetsky – USUFT; O.O. Kulikiv – NPP "Skolivski Beskydy"

Research Of Fish In The Pool Of River Opir

In the lakes, which are located on the territory of NPP "Skolivski Beskydy", we have caught 14 kinds of fish. Most presented was the family of Cypriniformes – 10 kinds. We have also registered a large amount of Carassius auratus Bloch., Phoxynus phoxynus L.

Українські Карпати відзначаються багатим і різноманітним за видовим складом тваринним світом, який здавна привертав увагу зоологів, екологів, натуралістів, мисливствознавців. Фауні хребетних Карпат, зокрема іхтіофауні, присвячено чимало праць. Риби карпатських водойм надзвичайно різноманітні. Це зумовлено своєрідним рельєфом, географічним положенням та багатьма іншими особливостями даної території. Природні і штучні водойми Українських Карпат займають велику площу – понад 40 тис. га. Довжина річок і струмків перевищує 10 тис. км. Проте слід відзначити, що в основних працях, які стосуються фауни Сколівських Бескид (включаючи монографії, присвячені окремим групам хребетних), матеріалів з іхтіофауни небагато, основні пункти збору матеріалу знаходилися за їх межами.

Методика досліджень. Вивчення видового складу, поширення риб у водоймах НПП "Сколівські Бескиди". проводилося в липні-серпні 2003 р. Ми (доцент кафедри лісівництва УкрДЛТУ Хоєцький П.Б., лісничий Сколівського лісівництва НПП "Сколівські Бескиди" Куликів О.О., студент УкрДЛТУ Макар Ю.) провели відлов риби в р. Опір, Кам'янка, Павлів Потік, які знаходяться в межах парку. Відлови проводили вудочками: волосінь товщиною 0,2-0,3, гачки – 3,4 і 5 номерів. Як наживки використовували черв'як, комах, хліб, манку.

Морфометричні виміри (довжина, висота, маса тіла) відловлених екземплярів, а також опрацювання отриманих результатів здійснювалось за загальноприйнятими методиками [4]. Видове визначення риб проводилося зі

спеціалістами Львівського університету ім. І. Франка (асистентом кафедри зоології Леснік В.В.).

Результати досліджень. У річці Опір та її притоках, водоймах, які знаходяться в межах парку, зустрічається 14 видів риби. Найширше представлений ряд короноподібні – 10 видів, що становить 71 % від загальної чисельності відловлених видів риби. Ряд окунеподібні представлений трьома видами (21 %), ряд лососеподібні – одним видом (табл 1).

Табл. 1. Видовий склад риби водойм НПП "Сколівські Бескиди"

Українська назва	Латинська
Ряд Лососеподібні – Salmoniformes	
<i>Родина Лососеві – Salmonidae</i>	
Форель струмкова	Salmo trutta m. fario L.
Ряд Короноподібні – Cypriniformes	
<i>Родина Коропові – Cyprinidae</i>	
Короп	Cyprinus carpio L.
Пічкур звичайний	Gobio gobio L.
Верховодка	Alburnus alburnus L.
Вусач балканський	Barbus meredionalis petenyi Heckel.
Рибець	Vimba vimba Pall.
Бистрянкa	Alburnus bipunctatus Bloch.
Гольян	Phoxynus phoxynus L.
Карась срібlistий	Carassius auratus Bloch.
<i>Родина В'юнові – Cobitidae</i>	
Щипівка золотиста	Sabanejenta aurata Filippi
Слиж	Barbatula barbatula L.
Ряд Окунеподібні – Perciformes	
<i>Родина Окуневі – Percidae</i>	
Йорж звичайний	Hymnocephalus cernua L.
Окунь	Perca fluviatilis L.
<i>Родина Підкаменищикові – Cottidae</i>	
Бабець строкатоногий	Cottus coecilopus Heckel.

Не вдалося відловити притаманних для гірських районів та неодноразово добутих місцевими рибалками таких риби, як головень (*Leuciscus cephalus* L.), бабець звичайний (*Cottus gobio*), підуст (*Chondrostoma nasus* L.). Ймовірно, перебування у водоймах парку щуки (*Esox lucius* L.), плітки (*Rutilus rutilus* L.). Не типовими для Опору та його притоків є перебування карася срібlistого, коропа. Рідко зустрічається у відлогах місцевих рибалок червонокнижний вид фауни України хариус європейський (*Thymallus thymallus* L.). Хижак є конкурентом форелі за корм. Живиться водними тваринами: личинками комах, червами, моллюсками, земноводними. Поїдає мальків та ікру риби. У теплі малосніжні зими залишається активним і живиться тим самим кормом, що й форель. Вважають, що в тих місцях де багато хариуса, менше форелі [6]. До гідробіологічного режиму (температура, насиченість киснем, швидкість течії) менш вибагливий, але, як і всі лососеві риби, не переносить забруднення води.

Найбільше риби відловлено на гачок номер 3, на наживку – черви. Загалом відловлено 152 особини. Найбільше відловлено карася срібlistого (34 % від загальної чисельності риб) і гольяна – 29 %. Всього по одному екземпляру відловлено щипівки золотистої, слижа, окуня, йоржа, бабця пістрявоногого, по два екземпляри – коропа і вусача балканського (рис.).

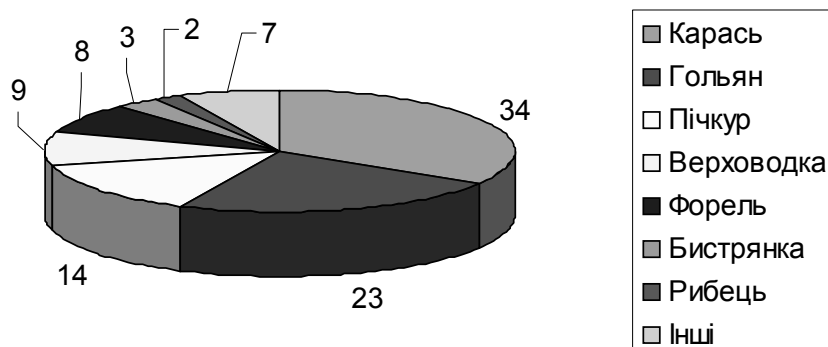

Рис. Риби з відловів у водоймах НПП "Сколівські Бескиди", (%)

За літературними джерелами у карпатському регіоні виявлено 66 видів риб [6]. За матеріалами Карпатського біосферного заповідника у водоймах на території заповідника зустрічаються 22 види. Всі види риб, які зустрічаються у водоймах НПП "Сколівські Бескиди", виявлено у водоймах Карпатського біосферного заповідника. На відміну від водойм біосферного заповідника, у водоймах парку не виявлено теплолюбного в'юна, лина та щипівки звичайної, яка в гірські ріки в районі Сколе не заходить, поширена, як і щипівка золотиста, у рівнинних ріках (Щирець, Свірж та ін.) басейну Дністра.

На річці Кам'янка проведено відлов риби на ділянці від садиби Дубинського лісництва (Сколівський ДЛГ) до водоспаду Кам'янка, протяжність ділянки понад 2 км. На цій ділянці ріки відловлено 12 форелей та 9 гольянів. Гольян, (місцева назва – здерка) зустрічається не тільки в р. Кам'янка, але й у р. Опір та його притоках. Результати обмірів форелі податно в табл. 2.

Табл. 2. Проміри форелі струмкової

№ з/п	Абсолютна довжина, см	Довжина, см	Ширина, см	Вага, г
1	15,5	13,9	3,2	52
2	16,2	14,9	3,4	44
3	17,0	15,3	4,0	50
4	16,6	15,0	3,4	44
5	14,7	13,0	2,9	52
6	15,0	13,4	3,0	36
7	13,5	12,0	3,0	28
8	15,9	14,6	3,5	32
9	16,7	15,1	3,7	32
10	13,9	12,3	3,0	28
11	15,7	14,0	3,4	34
12	14,1	13,3	3,3	51

Абсолютна довжина відловлених форелей струмкових перебувала в межах 13,5-17,0 см, а маса – в межах 28-52 г. Ймовірно, що це були відловлені двоохрічні особини. За сприятливих умов форель росте досить швидко: од-

норічки досягають у довжину 15 см і масою 20 г, дворічки – 20 см і 68 г, трирічки – 25 і 105 г, чотирирічки – 27 см і 160 г, п'ятирічки – 30 см і 210 г, шестирічки – 35 см і 300 г.

Висновки. За літературними джерелами, у водоймах у межах парку ймовірно перебування близько 20 видів риби. У результаті досліджень влітку 2003 р. вдалося виявити 14 видів. Найширше представлений ряд коропоподібні – 11 видами. У відловах найбільша чисельність зареєстрована карася срібlistого, що є не типовим для гірських рік, та гольяна.

Література

1. Берг Л.С. Рыбы пресных вод СССР и сопредельных стран. – М.: Изд-во АН СССР, 1948. – Т. 2-3. – С. 256-367.
2. Маркевич К.І., Короткий І.І. Визначник прісноводних риби УРСР. – К.: Рад. школа, 1954. – 240 с.
3. Опалатенко Л.К. Семейство вьюнововых в верхнем Днестре// Флора і фауна Українських Карпат. Тези доповідей міжвуз. ювілейної конф. Присвяченої ХХ-річчю заснування Ужгородського держ. ун-ту. – Ужгород, 1965. – С. 90-91.
4. Правдин И.Ф. Руководство по изучению рыб. – М.: Пищевая пром-сть, 1966. – С. 200-276.
5. Татаринов К.А. Фауна хребетных заходу України. Екологія, значення, охорона. – Львів: Вид. Львів. унів-ту, 1973. – 254 с.
6. Туриянин І.І. Риби карпатських водойм. – Ужгород: Карпати, 1982. – 142 с.

УДК 630*181

Доц. А.Д. Шовган, канд. біол. наук;
доц. Ю.А. Мельник, канд. с.-г. наук – УкрДЛТУ

ФОРМОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН ІЗ РОДИНИ ROSACEAE У ПРИРОДНИХ І ШТУЧНИХ ФІТОЦЕНОЗАХ

Таксономічний склад деревних представників Rosaceae відзначається великою видовою і внутрішньовидовою різноманітністю. Проведено розподіл рослин за морфологічними, біологічними та екологічними ознаками. Виділено внутривидові таксономічні горобини звичайної. Дані досліджень є основою для створення високодекоративних стійких насаджень.

Doc. A.D. Shovhan, Doc. Yu.A. Melnyk – USUFWT

Forms Variety Of Trees Of Rosaceae In Natural And Artificial Fitocenoses

Taxonomic composition of trees of Rosaceae is distinguished by big quantity special and inspecial difference. Morphological, biological and ecological forms made taxonomical dividing. Inspecial differences were discovering at rowan tree. This investigation is the basis to creation night decorative firmness plantation.

Деревні рослини (дерева, чагарники, чагарнички), які у системі рослин відносять до різних таксонів насінних рослин, в умовах гумідного клімату є основним компонентом природних і штучно створених фітоценозів [7].

В останній час природні рослинні угруповання під впливом антропогенних чинників зазнали значних деструкційних змін. Насамперед слід відзначити збіднення біорізноманіття, яке є важливим показником життестійкості екосистем. Це спонукає проводити в них дослідження не тільки на видовому, але й на популяційному рівні.